

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות

פ"א מ"י פ"ד מהלכות
יבום הלכה א' סג
ענין כא טו"ע א"ע
ס'מן קטן ט"ף א'
צ ב' מ"י' שם הלכה ע'
ואבן שם טו"ע
שם ס'מן קטן ט"ף
כע ודבר חליצה ט"ף
מה ודבר שדר חליצה
ט"ף סה :

צ"א ג מ"י' שם טו"ע
שם בהלכות חליצה
ובסדר חליצה ט"ף מט
ובפירוט סדר חליצה שם :
צ"ב ד מ"י' שם הלכה ח'
טו"ע בהלכות
חליצה שם ובסדר חליצה
ט"ף מט ובפירוט סדר
חליצה ט"ף ס :

צ"ג ה מ"י' שם הלכה ט'
טו"ע שם שם כ"ג
חליצה ט"ף לח ובסדר
חליצה ט"ף נג ובפירוט
סדר חליצה ט"ף עו :
צ"ד ו מ"י' שם הלכה ט'
טו"ע בהלכות
חליצה ט"ף נב ובסדר
חליצה ט"ף נג ובפירוט
סדר חליצה ט"ף עו :
צ"ה ז מ"י' שם הלכה ע'
טו"ע שם בהלכות
חליצה ט"ף נג ובפירוט
סדר חליצה ט"ף טו :
צ"ז ח מ"י' שם הל' ד'
טו"ע שם בהלכות
חליצה ט"ף כט ובסדר
חליצה ט"ף מו מט
ובפירוט סדר חליצה
ט"ף טו :

צ"ח ט מ"י' שם הל' כט
טו"ע שם בהלכות
חליצה ט"ף נו ובפירוט
סדר חליצה ט"ף פג
כ"ג ט"ז :

גיטות הערוך נעקד ס"ן
אפיק וכו' וכן וחסות
כסוכה לתה"ס אמר רבא
וכו' הערוך ט"ף דהכא
אפיק מילתא לית לן בה
וכן כהן ליהוית :

צ"ח מ"י' שם הל' כ"ג
טו"ע שם כ"ג
חליצה ט"ף נג ובפירוט
סדר חליצה ט"ף עו :
צ"כ ט מ"י' שם הלכה
כט טו"ע בהלכות
חליצה ט"ף פח :

תוס' חד מקמאי
מכירין לפיכך כחב"ב נס
חליצה נס מציגן אע"פ
שאין מכירין חיישין
לכ"י טעוין ובהלכות
(ס') (ה"ר"ף) "למטהלת
הגירסא : אמר רבא אכלה חומא וירקא לא כלום היא מ"ס וירקא מעצמה בעינן . פ"י לא כלום וכאלו לא ירקא כלל וצריכה [ריקת] פטם אחרת מעצמה . מירו אם לא ירקא קי"ל דריקתא לא מעכבת :

רבא אמר אפסוקי מילתא לית לן בה . וא"ת דאמר רבא בפרק
לובב הגזול (סוכה לה: וס) לא לימא איניש ברוך הבא והדר
בסס ה' רב ספרא אמר אפסוקי מילתא היא ולית לן בה ויש לומר
דקבלה מרב ספרא או שמא יש לחלק :

מודה רבא בלא אבה יבמי .

לא אבה כתיב בספרים
מדויקים וכן מוכח במסורה לא אבה
ג' דמטי לא אבה ה' השחיתך
(דברים י') לא אבה יבמי (שם כה)
ישראל לא אבה לי (מלכים פא) ויש
שנים ריש פסוק במשנה תורה ולא
אבה סיוון (דברים ז) ולא אבה ה'
לשמוע אל בלעם (שם עג) ויש עוד
פסוקים ולא שייכי לאותו מסורת ולא
אבה נשא כליו דשאלו (שמואל א לא)
וגם אל מלך מואב שלח ולא אבה
דיפתח (שופטים יא) :

עד

דמטי להדי אפי' והדר חזיל .
והא דאמר בהמו"ק (לעיל נט) :
(שם) ורקת קדמנא רוקא צבי דינא
דמיתחו על ארעא וכלל ספרים
איטיה וכן בסנהדרין בירושלמי שמא
למלוה מן המובחר הוא דבעינן הכי .
(ועי' לעיל נט: תוס' ד"ה דמתחילת) :

הדרן עלך מצות חליצה

'מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה תניא נמי הכי *בין שהקדים חליצה לרקיקה
ובין שהקדים רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי אמר אביי מאן דמקרי
גם חליצה לא יקרי לדידה לא לחודיה ואבה יבמי לחודיה דמשמע אבה
יבמי אלא לא אבה יבמי ולא יקרי לדידיה לא לחודיה חפצתי לחודיה
דמשמע חפצתי לקחתה אלא לא חפצתי לקחתה רבא אמר (ה) *אפסוקי
מילתא היא *ואפסוקי מילתא לית לן בה רב אשי אשכחיה לרב כהנא
דקמצטער ומקרי לה לא אבה יבמי אמר ליה לא סבר ליה מר להא דרבא
אמר ליה *מודה רבא בלא אבה יבמי (א) אמר אביי האי מאן דכתב גיטא
דחליצתא ליכתוב הכי אקרינוה לדידה מן מאן יבמי עד אבה יבמי ואקרינוהו
לדידיה מן לא עד לקחתה ואקרינוה לדידה מן ככה ועד חלוץ הנעל מר
זוטרא משרטט וכתוב לכולא פרשה מתקוף לה °מר בר אידי והא לא
ניתן ליכתב *והלכתא כוותיה דמר זוטרא אמר אביי ר'קקה וקלמתי
הרוח לא עשתה ולא כלום מאי טעמא וירקה בפניו בעינן ה'רכך הוא ארוך
והיא גוצה קלמתי הרוח איכא בפניו היא ארוכה והוא גויץ בעינן עד דמטי
להדי אפי' והדר אויל אמר רבא יאכלה תומא ורקתה אכלה גריגישחא
ורקתה לא עשתה ולא כלום מאי טעמא וירקה מעצמה בעינן וליכא *יאמר

מתני' עשה הסוגמ לו . לך אלל שכמוך ואל חכמים קטמה לתוך
ביתך : בלשון הקדש היו אומרים . במסכת סוטה (דף נג.)
נפקא לן מקראי ב'פ' אלו נאמרין : כפר עיטס . בחלמיריס הושבים
שם לפני רבן בשעת החליצה : [גמ'] קוראה . מאן יבמי (דברים סה):
תורה אור וקורא . לא חפצתי לקחתה (שם) :

מתני' *מצות חליצה בא הוא ויבמתו
לבית דין והו משיאיין לו עצה ההוגנת לו
שנאמר וקראו לו זקני עירו ודברו אליו ^{דברים}
יהיה אומרת מאן יבמי להקים לאחיו שם
בישראל לא אבה יבמי יהוא אומר לא
חפצתי לקחתה ובלשון הקדש היו אומרים
ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחליצה
נעלו מעל רגלו וירקה בפניו ה'רוק הנראה
לדיינים וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש
אשר לא יבנה את בית אחיו עד כאן היו
מקריין וכשהקרא רבי הורקנוס תחת האלה
בכפר עייטס וגמר את כל הפרשה הוחזקו
להיות גומריין כל הפרשה ונקרא שמו
בישראל בית חלוץ הנעל מצוה בדיינין
ולא מצוה בתלמידים רבי יהודה אומר
'מצוה על כל העומדים שם לומר חלוץ
הנעל : [גמ'] *אמר רב יהודה מצות חליצה
קוראה וקורא וחולצת ורוקקה וקוראה
מאי קמשמע לן מתני' היא הא קמשמע לן

מאי קמשמע לן מתני' היא הכי *בין שהקדים חליצה לרקיקה
ובין שהקדים רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי אמר אביי מאן דמקרי
גם חליצה לא יקרי לדידה לא לחודיה ואבה יבמי לחודיה דמשמע אבה
יבמי אלא לא אבה יבמי ולא יקרי לדידיה לא לחודיה חפצתי לחודיה
דמשמע חפצתי לקחתה אלא לא חפצתי לקחתה רבא אמר (ה) *אפסוקי
מילתא היא *ואפסוקי מילתא לית לן בה רב אשי אשכחיה לרב כהנא
דקמצטער ומקרי לה לא אבה יבמי אמר ליה לא סבר ליה מר להא דרבא
אמר ליה *מודה רבא בלא אבה יבמי (א) אמר אביי האי מאן דכתב גיטא
דחליצתא ליכתוב הכי אקרינוה לדידה מן מאן יבמי עד אבה יבמי ואקרינוהו
לדידיה מן לא עד לקחתה ואקרינוה לדידה מן ככה ועד חלוץ הנעל מר
זוטרא משרטט וכתוב לכולא פרשה מתקוף לה °מר בר אידי והא לא
ניתן ליכתב *והלכתא כוותיה דמר זוטרא אמר אביי ר'קקה וקלמתי
הרוח לא עשתה ולא כלום מאי טעמא וירקה בפניו בעינן ה'רכך הוא ארוך
והיא גוצה קלמתי הרוח איכא בפניו היא ארוכה והוא גויץ בעינן עד דמטי
להדי אפי' והדר אויל אמר רבא יאכלה תומא ורקתה אכלה גריגישחא
ורקתה לא עשתה ולא כלום מאי טעמא וירקה מעצמה בעינן וליכא *יאמר

רבא צריכי דייני למיחוי רוקא כי נפיך מפומא דיבמה דכתיב לעיני הזקנים וירקה : ונקרא שמו בישראל בית
חלוץ הנעל מצוה בדיינין ולא בתלמידים : תניא *א"ר יהודה *פעם אחת היינו יושבים לפני רבי מרפון
ובאתה יבמה לחלוץ ואמר לנו ענו כולכם חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלוץ הנעל :

הדרן עלך מצות חליצה

חוללה ורוקקה וקוראה . ככה יעשה

לאיש (שם) : דמקרי גט חליצה .
המקרא את האשה בשעת חליצה :
מודה רבא בלא אבה יבמי . דבעינן
שלא יפסיק דחי מפסיק משמע דחי
לא ארישא קחי דאמרה מאן יבמי
להקים לאחיו שם בישראל לא לומר
לא מאן אלא אבה יבמי אבל בלא
חפצתי לקחתה שהיא פתיחה קריאתו
ליכא לומר הכי לא לעיל קחי וחי
מפסיק לית לן בה : ממאן עדי יבמי .
ומפני שהגט אינו משורטט לא בעי
למיכתב כוליה פסוק דקי"ל (גיטין
דף ו) אין כותבין ד' חייבות בלא
שרטוט : משרטט . גט חליצה וכתב
לכולא פרשתא אקרינוה לדידה מאן
יבמי וגו' וכן כולם וקיימא לן שלש
חייבות של מקרא כותבין בלא שרטוט
ד' אין כותבין ב' קמא דגיטין (דף
ו) : והא לא נתנו ליכתב . פרקה
בפני עמלה במסכת גיטין בפרק
הגיזקין (דף טו.) דקמתי אין כותבין
מנילה לתיטק להתלמד בה : והלכתא
כמר זוטרא . דכותבין דלא דמי לכותב
מנילה לתיטק להתלמד בה דהתם
ארעאה דפרשהא כתיב ליה דתיאוי
כמנילה קטנה וקיס לן (שם) תורה
חחומה ניתנה לכל הכי ספירת
דברים הוא ולאו צדוקותיה הוא
הלך כהנא כמר זוטרא דבמקום
מלוה שרי : וקלטתו הרוח . לרוק
והעבירו שלא בה לפני היסם : איכא
בפניו . כיון שילא מפיה היה בפניו :
לפני אפי' . לנגד פניו שיראה למול
פניו קודם שיקלטתו הרוח : תומא .
שומים : גריגישחא . חרזיל"א במעבדה
האלרמה (מלכים א ח) מתרגמינן
בגריגישחא דארעאל :

הדרן עלך מצות חליצה

רבא צריכי דייני למיחוי רוקא כי נפיך מפומא דיבמה דכתיב לעיני הזקנים וירקה : ונקרא שמו בישראל בית
חלוץ הנעל מצוה בדיינין ולא בתלמידים : תניא *א"ר יהודה *פעם אחת היינו יושבים לפני רבי מרפון
ובאתה יבמה לחלוץ ואמר לנו ענו כולכם חלוץ הנעל חלוץ הנעל חלוץ הנעל :

סנהדרין מט :

דגרות הב"ח

(ה) גמ' בלא אבה יבמי
(אפסוקי מילתא וכו') לית
לן בה *מא"ל וי"ב גיטין
אלפסי ואשראי אפוקי
מילתא היא ואפוקי מילתא
לית לן בה :

דגרות הגר"א

[א] גמ' בלא אבה יבמי
וי"ב וי"א וי"א
דאמר ר"ז כל הלא
לילה כו' . כי"ג גירסת
ר"ף ורמב"ם (ועי' נא"ש
ורש"ל וי"א) :

[שם ולעיל קס.]

סוכה נט. ט"ז

גליון הש"ס

במ' מהקף לה מר כר
רכ אורי . גירסת
סרי"ף והר"ש מב' כר
רכ אשי :

לעיל קפ:

[תוס' סרי"ב *לעיל קפ
קרושין י"ב